

**ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΑ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΘΕΜΑΤΑ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑΣ**

Γ' ΤΑΞΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ

ΘΕΜΑ Α

Α1. Στο κείμενο 1, μεταξύ άλλων, αναφέρονται τα οφέλη των νέων τεχνολογιών για μαθητές και εκπαιδευτικούς. Αφενός ενισχύουν τη μάθηση, προσφέροντας στο μαθητή πρόσβαση σε ποικίλες γνώσεις, εμβάθυνση στα ενδιαφέροντα του, προσαρμογή στους ατομικούς του ρυθμούς ενώ διευκολύνουν και τα ΑμεΑ. Αφετέρου απελευθερώνουν τον εκπαιδευτικό από τυπικές υποχρεώσεις δίνοντας του χρόνο για να καλλιεργεί στο μαθητή την κριτική σκέψη, να τον στηρίζει εξατομικευμένα και να οργανώνει δημιουργικές δραστηριότητες που θα ενισχύουν τη διδασκαλία.

ΘΕΜΑ Β

Β1.

1. Σωστό
2. Λάθος
3. Λάθος
4. Λάθος
5. Σωστό

Β2α

Ο κειμενογράφος διατυπώνει στη θεματική περίοδο την άποψή του σχετικά με τον θετικό ρόλο των νέων τεχνολογιών στον μαθητή, στον εκπαιδευτικό, στην κοινωνία. Στις λεπτομέρειες της παραγράφου επεξηγεί την παραπάνω θέση. Αρχικά αναφέρεται στα οφέλη των νέων τεχνολογιών σε τρεις κατηγορίες μαθητών (στους μεσαίους, στους ιδιοφυείς και στους μαθητές με ειδικές ανάγκες). Στη συνέχεια αντιθετικά επεξηγεί την επίδραση της ψηφιακής τεχνολογίας στους εκπαιδευτικούς. Οι νέες τεχνολογίες δεν τους καταργούν αντίθετα ενισχύουν και επαναπροσδιορίζουν τον ρόλο τους.

Β2β

Όμως-> αντίθεση

Φυσικά -> βεβαίωση

αντίθετα -> αντίθεση

Β3

Στο κείμενο 2 μπορούμε να εντοπίσουμε βασικά χαρακτηριστικά του επιστημονικού λόγου. Ένα από αυτά είναι η αντικειμενικότητα η οποία εκφράζεται με τη χρήση γ'

ενικού και πληθυντικού προσώπου («θεωρούν, μπορούν, έθεσε, δημιουργήσει, εντοπίσει» κλπ.). Ο συγγραφέας αποστασιοποιείται από τα λεγόμενά του και παρουσιάζει απρόσωπα και αντικειμενικά την προσφορά του Άλαν Τούρινγκ στον τομέα της πληροφορικής καθώς και την επίδραση της τεχνητής νοημοσύνης στην εκπαιδευτική κοινότητα. Παράλληλα με τη χρήση ειδικού λεξιλογίου («τεχνητή νοημοσύνη, προσομοίωση, εξατομίκευση, ανάλυση δεδομένων») ο λόγος αποκτά ακρίβεια και σαφήνεια και παρουσιάζονται με αντικειμενικό τρόπο πληροφορίες για τον ρόλο των νέων τεχνολογιών. Στην αντικειμενικότητα του κειμένου συμβάλλουν και οι τρόποι πειθούς που χρησιμοποιούνται. Συγκεκριμένα γίνεται επίκληση στην αυθεντία καθώς παρεμβάλλονται αυτούσια τα λόγια του Άλαν Τούρινγκ («αν... μια συμπεριφορά») καθώς και επίκληση στη λογική του δέκτη. Συγκεκριμένα γίνεται εκτεταμένη χρήση τεκμηρίων όπως γεγονότα («Το 1950... Test») και παραδείγματα («για παράδειγμα... προσφοράς»). Τα παραπάνω τεκμήρια είναι στοιχεία από την πραγματικότητα που δεν μπορούν να αμφισβητηθούν προσθέτοντας στον λόγο πειστικότητα, εγκυρότητα και αξιοπιστία. Τέλος μέσα από την αυθεντία και τα τεκμήρια ενισχύεται η θέση του συγγραφέα για τις νέες προοπτικές στη σχολική κοινότητα λόγω χρήσης των ψηφιακών μέσων.

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Η ιστορία της Κλάρα, ενός ρομπότ που χρησιμοποιήθηκε ως φίλη της άρρωστης Τζόσι, αναδεικνύει το θέμα της εισαγωγής της τεχνητής νοημοσύνης στη ζωή του ανθρώπου και το ερώτημα κατά πόσο υπάρχουν όρια στη χρήση της. Σε α' ενικό πρόσωπο η Κλάρα εξομολογείται πως νιώθει χαρά επειδή συνάντησε τη μανάτζερ («αναγνώρισα τη μανάτζερ και χαρά πλημμύρισε το μυαλό μου»). Μέσω του διαλόγου τους, ζωντανά, παραστατικά και με αληθοφάνεια η Κλάρα συνομιλεί με έναν άνθρωπο και παραδέχεται ότι από την εμπειρία της στο σπίτι της Τζόσι είναι ευχαριστημένη («ήταν το καλύτερο σπίτι για μένα») και ότι θα μπορούσε να υποκαταστήσει την Τζόσι («θα μπορούσα να συνεχίσω την Τζόσι»). Ωστόσο, δεν κατάφερε να γεμίσει αγάπη τις ψυχές των αγαπημένων προσώπων της Τζόσι, αφού ως μηχανή αδυνατούσε τόσο να αισθανθεί αγάπη όσο και να την προσφέρει, υπονοώντας ίσως ότι τα ρομπότ δεν μπορούν να υποκαταστήσουν τους ανθρώπους ούτε να νιώσουν τα ανθρώπινα συναισθήματα. Η οπτική και κινητική εικόνα στο τέλος του αποσπάσματος («έπειτα προχώρησε ... του γερανού του εργοταξίου») φανερώνει την ήρεμη αποδοχή της μοίρας της Κλάρας, τη διαφορετική δηλαδή φύση της ύπαρξής της.

Προσωπικά, δεν θα αγόραζα έναν τεχνητό φίλο. Οι νέες τεχνολογίες δεν μπορούν να αντικαταστήσουν τις ανθρώπινες σχέσεις καθώς αυτές βασίζονται στην αμοιβαιότητα, την αυθεντικότητα και την ελευθερία, στοιχεία που μια μηχανή δεν μπορεί να διαθέτει πλήρως. Επομένως, η χρήση τέτοιων «φίλων» θα μπορούσε να οδηγήσει σε αποξένωση αντί για ουσιαστική επικοινωνία.

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Οι νέες τεχνολογίες «στην υπηρεσία» της εκπαίδευσης

Πρόλογος: Σε μια εποχή ραγδαίας επιστημονικής και τεχνολογικής εξέλιξης αναγκαία κρίνεται η αναμόρφωση του θεσμού της εκπαίδευσης και η εναρμόνισή του με τα δεδομένα της εποχής μας. Η ενσωμάτωση ψηφιακών εργαλείων κρίνεται απαραίτητη καθώς θα προσφέρει πρωτόγνωρες δυνατότητες στη βελτίωση της διδακτικής διαδικασίας και θα προετοιμάσει κατάλληλα του μαθητές για το μέλλον.

Κυρίως θέμα

Ζητούμενο 1: Ο θετικός ρόλος των νέων τεχνολογιών στην εκπαίδευση

- Ο μαθητής αποκτά πρόσβαση σε βιβλιοθήκες, πανεπιστήμια, μουσεία, αρχαιολογικούς χώρους σε όλο τον κόσμο.
- Οι μαθητές είναι σε θέση να επικοινωνούν και να ανταλλάσσουν απόψεις με συνομήλικους τους που φοιτούν σε σχολεία στις υπόλοιπες περιοχές της χώρας τους αλλά και στο εξωτερικό, μέσω διασύνδεσής τους με διεθνή δίκτυα.
- Βοηθούν τους εκπαιδευόμενους να εμπλακούν ενεργά στη διαδικασία της μάθησης μέσα από τη χρήση οπτικοακουστικού υλικού καθιστώντας την τελευταία ευχάριστη και διασκεδαστική.
- Μέσα από ειδικά προγράμματα δίνεται η ευκαιρία της εξατομικευμένης διδασκαλίας και έτσι διευκολύνεται η πρόοδος μαθητών που αντιμετωπίζουν δυσκολία να παρακολουθήσουν το παραδοσιακό μάθημα.
- Η χρήση ψηφιακών εργαλείων απομακρύνει τα παιδιά από τη στείρα απομνημόνευση και καλλιεργεί σ' αυτά δεξιότητες απαραίτητες για να αξιοποιήσουν τις προκλήσεις του ψηφιακού κόσμου του 21^{ου} αιώνα.

Ζητούμενο 2: προϋποθέσεις για τη θετική αξιοποίησή τους

- Η προσωπική επαφή δασκάλου - μαθητή είναι αναντικατάστατη και δεν γίνεται λόγος για την κατάργησή της ούτε για την υποβάθμιση του βιβλίου.
- Η τεχνολογία πρέπει να αξιοποιηθεί σ' ένα πλαίσιο που δεν θα περιθωριοποιήσει αλλά θα αναδείξει τον άνθρωπο, τις αξίες και τις δυνατότητές του, ενθαρρύνοντας την κριτική σκέψη, τη συνεργασία και την έρευνα.
- Επιλογή έγκυρων και παιδαγωγικά κατάλληλων ψηφιακών προγραμμάτων και συνεχής έλεγχος για την αποτελεσματικότητά τους στον χώρο του σχολείου.
- Να διασφαλιστεί ότι όλοι οι μαθητές έχουν πρόσβαση στα ψηφιακά μέσα ώστε να μειωθεί το ψηφιακό χάσμα.
- Οι εκπαιδευτικοί χρειάζονται επιμόρφωση και κατάρτιση όχι μόνο στις βασικές δεξιότητες χρήσης των νέων τεχνολογιών αλλά κυρίως στην παιδαγωγική αξιοποίησή τους στη διδασκαλία.

Επίλογος: Οι νέες τεχνολογίες είναι ένα μέσο στα χέρια του εκπαιδευτικού και του μαθητή. Το κλειδί για την αποτελεσματικότητά τους βρίσκεται στον τρόπο με τον

οποίο θα χρησιμοποιηθούν και θα αξιοποιηθούν. Η ισορροπημένη ένταξή τους με έμφαση στον άνθρωπο και τις αξίες του είναι το ζητούμενο για μια ποιοτική αναβάθμιση της παιδείας.